

نگاهی به خصوصی سازی صنعت بیمه

در سرزمین اهرام

مترجم: اصغر ابوترابی

گزارشگر: مریم حاجی بابایی

از شماره ۲۱ فصلنامه آسیا، بر آن شدیم تا در قالب یک سلسله گزارش به معرفی صنعت بیمه کشورهای مختلف جهان بپردازیم. در این راستا ترکیه از منطقه خاورمیانه و مالزی به عنوان یک کشور در حال توسعه از آسیای جنوب شرقی انتخاب گردید. در این شماره به شمال قاره آفریقا رفته و شما خوانندگان گرامی را با نظام فعالیت های بیمه ای مصر آشنا می کنیم.

سرزمین اهرام ثلاثه به عنوان کشوری با سابقه طولانی در صنعت بیمه خاورمیانه مطرح می باشد. کشور مصر در شمال آفریقا پیش از خصوصی سازی در صنعت بیمه بوده و مورد توجه این منطقه از جهان قرار گرفته است. بنابراین اطلاع از مطالعات و تجربیات این کشور در زمینه خصوصی سازی برای بهبود فعالیت های بیمه ای ارزنده می نماید. در این گزارش صنعت بیمه مصر به ویژه تجربه های خصوصی سازی و موانع آن مورد بررسی واقع شده است. از آنجا که خصوصی سازی و کاهش تصدی دولت در صنعت بیمه یکی از اهداف برنامه سوم توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی کشور می باشد، آگاهی از تجربیات سایر کشورها در امر خصوصی سازی این صنعت ضرورتی اجتناب ناپذیر است. امید آنکه گزارش حاضر انتظارات خوانندگان محترم را برآورده سازد.

گذری بر صنعت بیمه در مصر

□ تاریخچه

صنعت بیمه در اواخر قرن نوزدهم توسط شعبه های مختلف شرکت های بیمه خارجی که عمدتاً انگلیسی و فرانسوی بودند، در سرزمین اهرام ثلاثه آغاز به کار کرد. به این ترتیب در سال ۱۹۰۱ اولین شرکت بیمه داخلی فعالیت خود را آغاز نمود. متعاقب آن و به دنبال بحران کانال سوئز، در سال ۱۹۵۶ بازار بیمه این کشور ملی اعلام شد. صنعت بیمه مصر تا دهه ۱۹۶۰ که ملی شد، دوران شکوفایی خود را طی می کرد. در آن زمان بازار بیمه مصر در انحصار سه شرکت بیمه و یک شرکت اتکایی بود. از اوایل دهه ۱۹۸۰ انحصار شرکت های ملی شکسته شد و اجازه ورود شرکت های خصوصی به بازار بیمه از سوی دولت صادر شد. این بخش با تأسیس سه شرکت با سرمایه مشترک - که بخش عمده این سرمایه در دست سهامداران عام بود - دگرگون گردید. در نهایت

در سال ۱۹۹۸ قانون خصوصی سازی شرکت های دولتی تصویب شد.

□ شرکت های بیمه

همان طور که در بخش تاریخچه اشاره شد، صنعت بیمه مصر از اوایل قرن بیستم فعالیت خود را آغاز کرد و تا زمان ملی شدن آن در دهه ۱۹۶۰ به حیات رو به رشد خود ادامه داد. در حال حاضر نظام بیمه ای این کشور شامل هیأت نظارت بیمه (EISA: مرجع نظارت بیمه ای مصر)، ۱۲ شرکت بیمه، یک شرکت بیمه اتکایی و صدها نماینده است. از میان ۱۳ شرکت بیمه، چهار شرکت دولتی هستند که سه شرکت آن بر بازار این صنعت سلطه دارند و طبق نظر کارشناسان این صنعت، ۸۵ درصد از بازار بیمه اشخاص و ۷۵ درصد از بیمه اشیاء در اختیار آنهاست. شرکت های مشترک (دولتی - خصوصی) همراه با دو شرکت خصوصی دیگر که در مناطق آزاد فعالیت می کنند، باقی سهم بازار را به خود اختصاص داده اند.

«نهاد کارگزاران بخش دولتی» (GOE) در سیاست های خود برای آزادسازی به طور کلی و بخش بیمه به طور خاص، دستورالعمل اصلاحی خود را در سال ۱۹۹۵ صادر کرد؛ براساس آن سهامداران غیرمصری اجازه یافتند با مالکیت صددرصد به ایجاد شرکت بیمه در این کشور بپردازند. از سوی دیگر در مقرراتی که در سال ۱۹۹۸ به تصویب رسید، تصریح شد، هر نوع افزایش سهام از سوی خارجیانی که میزان آن بیش از ۱۰ درصد باشد، باید به تصویب نخست وزیر برسد. گرچه مقررات جدید درهای بازار بیمه مصر را به روی شرکت های جدید خارجی (همچون الیکو از امریکا و لیگال و جنرال از انگلیس) گشوده بود، با این وجود، کارشناسان این صنعت معتقدند که نهاد کارگزاران بخش دولتی، علاقمند به خصوصی سازی شرکت های بیمه دولتی (در داخل کشور) پیش از گشودن درهای بازار بیمه به روی تازه واردین (خارجی) است. همچنین به دلیل پیچیدگی

برآورد ارزش دارایی‌های شرکت‌های بیمه دولتی، خصوصی‌سازی این صنعت وقت‌گیر خواهد بود. در این حال کارگزاران بخش دولتی (GOE) از دو بانک سرمایه‌گذاری خارجی که دارای تجربه خصوصی‌سازی شرکت‌های بیمه هستند (یعنی مریل بینچ و مورگان استنلی) خواسته است، استراتژی‌هایی را برای خصوصی‌سازی چهار شرکت بیمه دولتی طراحی و پیشنهاد کنند. در عین حال یک بانک سرمایه‌گذاری بین‌المللی دیگر (بانک HSBC)، به عنوان مشاور دولت و شرکت‌های بیمه به منظور ارزیابی وضعیت صنعت بیمه برای خصوصی‌سازی انتخاب شده است.

□ بیمه اتکایی مصر

بیمه اتکایی مصر (EGYPT RE) تنها بیمه‌گر اتکایی تخصصی در مصر است که توجه فراوانی به ارتقاء مهارت‌های تکنیکی و آموزش کارکنانش دارد و دوره‌های آموزش تخصصی را در زمینه‌های مختلف در داخل و خارج کشور برگزار می‌کند. همچنین به دلیل اعتقاد به اهمیت گسترش آگاهی بیمه‌ای، از هیچ تلاشی برای آموزش کارکنان شرکت‌های دیگر در بازار بیمه مصر دریغ نمی‌کند. بیمه اتکایی مصر در سال ۱۹۵۷ به عنوان اولین بیمه‌گر اتکایی خاورمیانه و آفریقا شروع به کار کرد. این شرکت از سوی S&P رتبه BBB را اخذ کرده و سال‌ها به عنوان یکی از بیمه‌گران اتکایی برتر جهان بوده است. همچنین این شرکت طبق اساسنامه‌اش مجاز به صدور انواع بیمه‌های مستقیم در خارج از مصر می‌باشد. نظر به روند سریع جهانی‌سازی و خصوصی‌سازی، شرکت بیمه اتکایی مصر سرمایه خود را به ۲۵۰ میلیون لیر مصر افزایش داد. این تصمیم از اول ژانویه سال ۱۹۹۸ با هدف تقویت بنیان مالی این شرکت اعمال شده است. شرکت «EGYPT RE» همچنان سیاست محافظه‌کارانه و گزینشی صدور بیمه‌نامه‌ها را ادامه می‌دهد.

شرکت بیمه اتکایی مصر از سال ۱۹۷۴ دفتر ارتباطات خود را در لندن دایر کرده است که هدف آن توسعه فعالیت‌های بین‌المللی شرکت بوده و به تحولات جهان بیمه و بیمه اتکایی نیز توجه خاص دارد.

□ وضعیت بازار و عملکرد بیمه مصر

آنچه در مورد بازار بیمه در سال ۲۰۰۱ می‌توان گفت، این است که در طی این سال تغییر مهمی در بازار رخ نداده است مگر دو مورد: ۱- تداوم ورود گروه‌های بین‌المللی بیمه به بازار این صنعت.

۲- روند فزاینده فعالیت در بازار بانک بیمه. در کنار شرکت‌ها و سازمان‌های مختلف - همچون AIG (پارانیو یا AIG) - (ALICO)، ACE، CIIC و ACE)، بیمه بین‌المللی عرب (آلیانز) و بیمه عمر بین‌المللی عربی، لیگال و جنرال (CIL) - شرکت رویال سان آلیانس (Royal Sun Alliance) نیز به شرکت بیمه الاهرام پیوسته است. این تازه‌واردین بازار بیمه، بیمه اشخاص و خدمات بیمه‌ای عمر را مد نظر دارند. همچنین طی این مدت دو شرکت نیز هدایت روند رو به رشد توسعه بانک بیمه - به خصوص در زمینه بیمه‌عمر - را در دست گرفته‌اند. در این راستا بیمه بین‌المللی عربی فروش محصولات بیمه‌ای خود را از طریق شعبه‌های بانک مصر و بانک بین‌المللی مصر آغاز کرده است.

شایان ذکر است، بانک مصر ۲/۶ میلیون مشتری و ۴۳۵ شعبه در مصر دارد و علاوه بر آن بانک بین‌المللی مصر نیز دارای ۱۹ شعبه در این کشور است. البته شرکت‌های دولتی همچنان بر بازار داخلی تسلط دارند و ۷۵ درصد از حق بیمه‌های ناخالص را به خود اختصاص می‌دهند.

بازار انرژی نیز تحت سیطره شرکت‌های بیمه (مصر و الشرق) است؛ در حالی که شرکت بیمه مصر تقریباً به تنهایی بخش بیمه هواپیما را نیز در دست دارد. بر این اساس و با وجود تلاش‌های بسیار، پیشرفت خاصی در زمینه خصوصی‌سازی شرکت‌های بیمه دولتی مصر صورت نگرفته است. اما بازار داخلی همچنان رقابتی است و تغییرات جدید در ساختار بازار، موجب افزایش ظرفیت و سرمایه بیمه‌گران در بازار شده است. از سوی دیگر، رکود اقتصادی نیز بر بازار تأثیر گذاشته و پس از سال‌ها رقابت تنگاتنگ، سخت‌تر شدن شرایط بازار بیمه و بیمه‌های اتکایی، فشار شدیدی را برای افزایش نرخ‌ها به بازار تحمیل کرد. این فشارها عمدتاً متوجه برخی رشته‌های خاص، همچون (کشتی، هواپیما، انرژی و مهندسی) می‌باشد.

حق بیمه صادره ناخالص در مقایسه با ارقام مربوط به سال ۲۰۰۰ به میزان ۱/۴ درصد افزایش یافته است. بازار بیمه مصر برای چهارمین سال متوالی، شاهد رشد مستمر ۷/۳ درصدی در بیمه عمر بوده است. در حالی که بیمه غیر عمر، رشد کمتری (معادل ۲/۶ درصد) را نشان داده است. با این وجود، میزان سرانه حق بیمه که برابر ۶/۵ دلار آمریکا است، یکی از کمترین مقادیر سرانه‌ها در منطقه بوده و نسبت حق بیمه به تولید ناخالص ملی در حد پایینی، یعنی حدود ۰/۶ درصد می‌باشد. جدول شماره (۱) این وضعیت را نشان می‌دهد:

همچنین حق بیمه به عنوان بخشی از تولید ناخالص داخلی، در اردن ۱/۹ درصد، در مراکش ۲/۶ درصد و در لبنان ۳/۶ درصد GDP را تشکیل می‌دهد. در اقتصادهای توسعه یافته متوسط حق بیمه در تولید ناخالص

جدول (۱): رشد سالانه تولید ناخالص ملی (GNP) و حق بیمه در

مصر

۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۸	
٪۴/۹	٪۶/۵	٪۶/۱	٪۵/۷	تولید ناخالص ملی
٪ ۴/۱	٪۳/۴	٪۶	٪۲/۴	حق بیمه
۵۳۲۵	۵۲۱۰	۴۷۹۴	۴۶۷۰	سرانه اقتصادی
۳۰/۸	۳۰/۹	۳۰/۸	۳۰/۲	سرانه سرمایه گذاری بیمه

جدول (۲): عملکرد صنعت بیمه در مصر

رتبه در دنیا	درصد واقعی سهم در دنیا	درصد رشد	کل حق بیمه دریافتی (میلیون دلار)	شرح سال
۵۲	۰/۰۳	-۰/۵	۵۳۱	۱۹۹۶
۵۵	۰/۰۲	-۲/۴	۵۰۴	۱۹۹۷
۵۴	۰/۰۲	۲۵/۹	۵۳۷	۱۹۹۸
۵۳	۰/۰۲	۴/۲	۵۷۹	۱۹۹۹
۵۰	۰/۰۲	۱/۱	۵۹۸	۲۰۰۰

داخلی حدود ۸-۷ درصد است. بررسی عملکرد صنعت بیمه در مصر، وضعیت پایدار همراه با اندکی بهبود را نشان می‌دهد. همان گونه که در جدول (۲) آمده است، میزان کل حق بیمه دریافتی طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۰ روند رو به رشدی را نشان می‌دهد. به گونه‌ای که نرخ رشد از منفی به مثبت تبدیل شده و روندی صعودی پیدا کرده است. بررسی عملکرد صنعت بیمه طی این دوره و مقایسه آن با سایر ممالک جهان، نشان می‌دهد که کشور مصر از لحاظ فعالیت‌های بیمه‌ای تقریباً روند پایداری را طی کرده است، به طوری که میانگین رتبه ۵۳ را در جهان حفظ کرده است.

این بررسی‌ها نشان می‌دهد؛ توجه به برنامه‌هایی چون پوشش‌های جدید بیمه‌ای و نوآوری در روش‌های فروش بیمه، از عوامل تعیین کننده و مهم در بازار رقابتی امروز جهان از جمله صنعت بیمه مصر می‌باشد. همچنین هماهنگی استراتژیک، به ویژه برای شرکت‌های کوچک داخلی و حمایت از آن‌ها به منظور مقابله با رقابت فزاینده شرکت‌های خارجی، به مثابه عامل موثری در حفظ و توسعه صنعت بیمه این کشور تلقی شده است.

از نقطه نظر داخلی نیز توصیه شده که مرکزی برای تعیین نرخ، ارزیابی خطر و الزام شرکت‌ها به ارائه خدمات کامل به بیمه‌گذاران ایجاد گردد.

بیمه‌گذاران اصلی شرکت‌های بیمه، به ویژه در بازارهای جدید در حال رشد و توسعه، طبقه متوسط و افرادی هستند که درآمدهای ماهیانه‌شان نیازهای ضروری آنها را پوشش داده و بخش باقی مانده درآمد خود را پس‌انداز می‌نمایند. این بازار در درصد قابل توجهی از جمعیت مصر را به خود اختصاص می‌دهد. پیش‌بینی می‌شود این بخش از بازار بیمه به طور چشمگیری در سال‌های آتی رشد کند.

اگرچه بخش خصوصی از سال‌های دهه ۱۹۸۰ شروع به رشد کرده (هم اکنون هشت شرکت داخلی و دو شرکت در مناطق آزاد فعالیت دارند) ولی این بخش تنها کمتر از ۱۰ درصد بازار را در دست دارد. بازار بیمه مصر تا حد

برای بیمه درمانی) از طریق دفاتر منتخب به منظور بدست آوردن سهم بازار وارد عمل شده‌اند.

چهار شرکت بیمه دولتی و هشت شرکت بیمه خصوصی بر بازار بیمه غیرزندگی مسلط هستند. تقریباً ۶۶ درصد حق بیمه‌های صنعت بیمه عمر، توسط این شرکت‌های خصوصی تولید می‌شود. شرکت‌های خصوصی عمدتاً در بخش‌های بیمه بازنشستگی و عمر فعالیت می‌نمایند، به این معنا که بیمه عمر به شکل یک خدمت گروهی، توسط مؤسسات بخش خصوصی ارائه می‌شود.

قوانین حاکم بر این سرمایه‌ها نیز همانند قوانین حاکم بر شرکت‌های بیمه (دولتی) است. در

زیادی در زمینه موارد ذیل (که از شاخص‌های عمده موفقیت بیمه است) کمتر توسعه یافته است:

- درصد هزینه کرد افراد برای محصولات و خدمات بیمه‌ای.

- سهم صنعت بیمه از تولید ناخالص داخلی (GDP).

- تنوع محصولات ارائه شده در بازار.

به گفته نمایندگان شرکت خصوصی بیمه عمر (CIL)، اکثر شرکت‌های بیمه چند ملیتی بزرگ تا حد زیادی به جستجوی بازارهای بیمه زندگی و غیرزندگی مصر علاقمند هستند. در حال حاضر تعدادی از شرکت‌های خارجی (همچون شرکت بیمه عمر Scotch و BUPA

ضمن ، بازار تقریباً به طور برابر بین خدمات بازرگانی بیمه‌های زندگی و غیرزندگی تقسیم می‌شود؛ به گونه‌ای که تقسیم‌بندی جهانی این خدمات شامل ۴۳ درصد برای بیمه‌های غیرعمر و ۵۷ درصد بیمه‌های عمر است. حق بیمه‌های مستقیم تا ۱۰ درصد از ۲/۵۷

بیلیون لیره در سالهای ۱۹۹۷/۹۸ به ۲/۸۸ بیلیون لیره در سالهای ۱۹۹۸/۹۹ رشد داشته که در مقایسه با افزایش جهانی حدود ۱ درصد بهبود یافته است. این افزایش نشان می‌دهد که بازار مصر توان بالقوه بالایی برای رشد دارد. سرمایه‌های شرکت‌های بیمه یکی از منابع اصلی سرمایه‌های استفاده شده برای ارتقای اقتصاد می‌باشد. در این راستا، بخش خصوصی اکثریت ۶/۲ بیلیون (لیره) سرمایه خود را در اوراق قرضه دولتی و سپرده‌های بانکی سرمایه‌گذاری کرده است. این در حالی است که شرکت‌های بیمه کمتر محافظه کار بوده و ۱۱/۲ بیلیون لیره را به سپرده‌های بانکی و سهم متعارف سهام و اوراق قرضه دولتی اختصاص داده‌اند.

خصوصی‌سازی صنعت بیمه در مصر

□ نقش دولت

در حال حاضر کارگزاران بخش قوانین و مقررات کشور مصر، مجوز فعالیت‌های بیمه‌ای برای پروژه‌های جدید را محدود کرده‌اند. این بدان معنی است که آزادی انتخاب برای سرمایه‌گذاران جدید برای ورود به بازار تنها از طریق خرید سهام شرکت‌های موجود صورت

می‌گیرد، یا اینکه به انتظار تصمیم دولت در زمینه آزاد سازی بخشی از سهام شرکت‌های دولتی نشسته و در خرید سهام آن مشارکت می‌کنند. با وجود این، ارزیابی شرکت‌های بیمه بخش دولتی در سال ۲۰۰۰ توسط شرکت‌هایی چون «مورگان استنلی» آغاز شد و در این راستا «بیمه الشرق» و «بیمه ملی» مورد ارزیابی قرار گرفته. همچنین مؤسسه «روبرت فلیمنگ» ارزیابی شرکت بیمه مصر و بیمه اتکایی مصر را در دستور کار خود قرار داده است.

□ نظارت بر بیمه و نیاز به اصلاح قوانین و مقررات موجود

قوانین و مقررات کنونی حاکم بر صنعت بیمه در مصر از قوانین موضوعه سال ۱۹۸۱ و اصلاحات بعدی آن گرفته شده است. با این وجود، آیین‌نامه‌های اجرایی آن شامل قوانین کلی بوده و فاقد صراحت و دقت لازم برای نظارت صنعت به شکلی دقیق‌تر و حرفه‌ای‌تر می‌باشد. آیین‌نامه‌های اجرایی بایستی موضوعات نیازمند اصلاح را به تفصیل و با دقت لازم بررسی نمایند. برخی از این موضوعات عبارتند از:

۱ - ایجاد حداقل استانداردها به منظور رسیدگی درست و فوری به خسارت‌ها.
۲ - تعیین استانداردهای آماری در زمینه ارزیابی و تجدید نظر انواع نرخ‌های بیمه‌ای.
۳ - در نظر گرفتن حداقل استانداردهای مورد نیاز برای مواردی چون پوشش‌های بیمه‌ای.
در حال حاضر وظایف دستگاه نظارتی بیمه مصر (EISA) بیشتر به صورت شرکت حمایت‌کننده یا شریک شرکت‌های بیمه‌ای است تا به عنوان یک دستگاه نظارت‌کننده؛ در واقع دستگاه نظارتی وارد کارهای اجرایی شده است. به هر صورت این علاقمندی در بدنه نظارتی صنعت بیمه مصر وجود دارد که نقش خود را به عنوان ناظری بیند که هدایت رقابت منصفانه و حمایت از مصرف‌کننده را سرلوحه کار خود قرار می‌دهد.

این دستگاه نظارتی همچنین وظیفه دارد، از اینکه قوانین و مقررات بیمه‌ای به طور صحیح

اجرا می‌شوند و اینکه شرکت‌های بیمه به وسیله آن‌ها پایدار و همیشگی می‌مانند، اطمینان حاصل کند.

کارکنان این دستگاه نظارتی از تجربه و توانایی‌های کافی برای اجرای رویه‌ها و مقررات جدید برخوردارند.

با این وجود، این نیاز هنوز احساس می‌شود که دستگاه نظارتی به جای حمایت صرف از تولیدکنندگان خدمات بیمه می‌بایست حمایت از مصرف‌کننده را نیز در دستور کار خود قرار دهد و بدین ترتیب مصرف‌کنندگان نیز دستگاه نظارتی را حامی خود ببینند.

همچنین فرهنگ سازی و آگاهی بخشی به جامعه از جمله وظایف بخش نظارتی است. این امر به مصرف‌کنندگان در بازار بیمه اطمینان بیشتری داده و قدرت خرید آنان را در محصولات بیمه‌ای افزایش می‌دهد.

موانع خصوصی سازی

نیروی کار

یکی از موضوعات اصلی که باید در خصوصی سازی شرکت‌های بیمه بخش دولتی مصر در نظر گرفته شود، نیروی کار اضافی است. تعداد کارکنان شاغل در بخش دولتی صنعت بیمه مصر زیاد است. تعداد کارکنان چهار شرکت دولتی این کشور حدوداً ۱۳/۰۰۰ نفر است و این رقم بالایی است. متخصصان بیمه نشان داده‌اند که با سیستم‌های مدیریت جدید، فعالیت‌های بیمه‌ای می‌تواند با استفاده از کارکنان کمتری انجام شود. کارگزاران بخش قوانین و مقررات دولتی باید طراحی و اجرای یک برنامه بازنشستگی پیش از موعد را در دستور کار خود قرار دهند تا باعث تعدیل نیروی انسانی موجود در بخش بیمه شوند؛ به گونه‌ای که سرمایه‌گذاران جدید فعالیت‌های خود را با تعداد کارکنان کمتری آغاز نمایند.

سرمایه‌های ثابت و دارایی‌های واقعی

مشکل دیگر صنعت بیمه مصر، سرمایه‌گذاری ثابت و میزان دارایی‌های آن است. مجموع

دارایی‌های ثابت صنعت بیمه در این کشور بر مبنای ارزش دفتری آمده است. ارزیابی این دارایی‌ها و حتی تعیین ارزش تقریبی بازاری این سرمایه‌های ثابت کار بسیار مشکلی است. این مشکلات ناشی از قوانین و مقررات بسیار پیچیده و دست و پا گیر و همچنین فقدان یک بازار داخلی (محلی) سازمان یافته برای فراهم ساختن اطلاعات مورد نیاز به منظور تعیین قیمت بازار دارایی‌ها و سرمایه‌های ثابت می‌باشد.

نحوه اختصاص توزیع سهام شرکت‌های بیمه بخش دولتی

شرکت‌های بیمه بخش دولتی بایستی توسط سرمایه‌گذاران جدید جذب شوند تا مزایای زیر را نیز در پی داشته باشند:

- شبکه گسترده و وسیع مراکز توزیع و واحدهای فروش خدمات بیمه‌ای.

- تضمین مشتری‌مداری توسط سیاستگذاران و تصمیم‌گیرندگان صنعت بیمه.

مانع فوق‌تولیداً به این مطلب اشاره دارد که گستره فعالیت بخش خصوصی در صورت آزادسازی خدمات بیمه‌ای زیاد نخواهد بود و از طرف دیگر تضمینی برای اتخاذ سیاست‌های مشتری‌مداری توسط تصمیم‌گیرندگان این صنعت نیز وجود ندارد.

شرکت بیمه اتکایی

در حال حاضر تمامی بیمه‌نامه‌های اتکایی مصر بایستی از طریق تنها شرکت بیمه‌اتکایی این کشور صادر شوند. این مسأله از انحصار این شرکت در این بخش از صنعت حکایت دارد. با این وجود، دولت نیاز دارد تا شرایط رقابتی را در صنعت بیمه اتکایی این کشور نیز فراهم نماید. مسلماً رقابتی شدن بیمه اتکایی و ورود سرمایه‌گذاران جدید به این بخش از صنعت، دورنمای بهتری برای خصوصی‌سازی دربر خواهد داشت.

□ آماده سازی شرکت‌ها برای خصوصی‌سازی

هنوز هیچ هدف روشن و مشخصی درباره وضعیت آینده کارکنان و مدیریت شرکت‌های

بیمه دولتی پس از خصوصی شدن وجود ندارد. در واقع فقدان استراتژی‌ها و سیاست‌های مشخصی در این زمینه موجب تاثیر منفی بر روحیه کارکنان شده و عملکرد آنان را شدیداً تحت الشعاع قرار می‌دهد. بر این اساس:

۱- می‌بایست ایده‌های ویژه‌ای همچون ادغام دو یا چند شرکت با هم و یا تفکیک بیمه‌های عمر از غیر عمر، ارایه شود.

۲- موضوع‌های اساسی همچون نیروی کار اضافی، سرمایه‌ها و دارایی‌های ثابت باید مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند. همچنین کارگزاران بخش قوانین و مقررات دولتی (GOE) می‌تواند رشد بازار بیمه را از طریق ایجاد مشوق‌های ذیل برای شرکت‌های موفق تضمین نماید:

- موافقت سهل و سریع با تقاضای شرکت‌های موفق در زمینه گسترش عرضه خدمات بیمه‌ای.

- فراهم نمودن زمین‌ها و مشوق‌های مالی خاص برای آن دسته از شرکت‌هایی که در حوزه‌های مهم و ویژه‌ای چون خدمات درمانی و بازنشستگی فعالیت می‌کنند.

* صنعت بیمه در کشور مصر را می‌توان به طور کلی بخشی توسعه نیافته ولی با امکانات بالقوه فراوان برای رشد تعریف کرد. بخشی که مدت‌ها تحت سلطه شدید دولت بوده و نیز به دلیل عدم شناخت اهمیت آن توسط مردم،

استقبالی از این صنعت در جامعه نشده است. صنعت بیمه مصر به طور سنتی پوشش‌های معدودی را ارایه می‌نماید ولی با تشدید رقابت در بازارهای بین‌المللی و تغییر نیازهای بازار انتظار می‌رود، فعالیت‌های جدید را خصوصاً

در زمینه‌هایی چون بیمه‌های عمر، مسئولیت، اشخاص ثالث و بیمه‌های درمانی توسعه دهد. دولت مصر برای شکوفایی صنعت بیمه

اقدامات عمده‌ای از جمله بازبینی نقش نظارتی ارگان‌های ناظر بر صنعت بیمه، تشویق بخش خصوصی برای مشارکت از طریق اعطای مجوز

برای ایجاد شرکت‌های جدید، جذب سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت بیمه، بهبود کارآیی بخش دولتی بیمه و نیز انتشار اطلاعات مورد

نیاز بیمه را مدنظر قرار داده است که درخور تحسین است.

در هر حال امید می‌رود با خصوصی سازی و آزاد سازی برنامه‌ریزی شده، آینده روشن‌تری برای صنعت بیمه این کشور ترسیم شود. این خوش‌بینی منوط بر آن است که موانع خصوصی سازی همچون نیروی کار اضافی، مشکل ارزیابی سرمایه‌های ثابت و دارایی‌های

شرکت خصوصی شده، ظرفیت پایین ارایه خدمات توسط بخش خصوصی در تمام نقاط کشور، بیم ناشی از عدم اتخاذ سیاست‌های مشتری‌مداری و حمایت از مصرف‌کننده، انحصار فعالیت بیمه اتکایی و فقدان استراتژی‌های مشخص در زمینه آینده نیروی انسانی و مدیریت شرکت‌ها پس از خصوصی‌سازی به دقت بررسی و با ارایه راهکارهای عملی این موانع را از میان برداشت. نکته آموزنده خصوصی سازی صنعت بیمه مصر برای کشورمان جذب سرمایه‌گذاری خارجی در این بخش از صنعت است که می‌تواند نوید بخش توسعه فزاینده صنعت بیمه در کشور باشد. همچنین موانع پیش روی خصوصی سازی صنعت بیمه مصر با ایران عمده‌تاً مشترک است و می‌توان از راهکارهای آنها برای رفع این موانع نیز تا اندازه‌ای الگو برداری نمود.

منابع:

- 1- <http://www.insureegypt.com>
- 2- <http://www.egyptre.com/eg>
- 3- <http://www.swissre.com>
- 4- <http://www.arabicnews.com>

جدول (۱) : رشد سالانه تولید ناخالص ملی (GNP) و حق بیمه در

مصر

۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۸	
٪۴/۹	٪۶/۵	٪۶/۱	٪۵/۷	تولید ناخالص ملی
٪ ۴/۱	٪۳/۴	٪۶	٪۲/۴	حق بیمه
۵۳۲۵	۵۲۱۰	۴۷۹۴	۴۶۷۰	سرنانه اقتصادی
۳۰/۸	۳۰/۹	۳۰/۸	۳۰/۲	سرنانه سرمایه‌گذاری بیمه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

جدول (۲) : عملکرد صنعت بیمه در مصر

رتبه در دنيا	درصد واقعی سهام در دنيا	درصد رشد	کل حق بیمه دریافتی (میلیون دلار)	شرح سال
۵۲	۰/۰۳	-۰/۵	۵۳۱	۱۹۹۶
۵۵	۰/۰۲	-۲/۴	۵۰۴	۱۹۹۷
۵۴	۰/۰۲	۲۵/۹	۵۳۷	۱۹۹۸
۵۳	۰/۰۲	۴/۲	۵۷۹	۱۹۹۹
۵۰	۰/۰۲	۱/۱	۵۹۸	۲۰۰۰